

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อของประเทศไทยภายหลังการดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ

ชื่อและนามสกุล นายกิตติคม สุขคำมี

วิชาเอก เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญา วนเศรษฐ
2. รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุวิมล เสงพัฒนา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญา วนเศรษฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพัฒน์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ ศรีพล)

๒๕๕

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อของประเทศไทยภายหลังการดำเนินนโยบายการเงิน
ภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ

ผู้วิจัย นายกิตติคม สุขคำมี **รหัสนักศึกษา** 2536000074 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา วนเศรษฐ

(2) รองศาสตราจารย์สุณีย์ ศีลพิพัฒน์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวของตัวแปรเศรษฐศาสตร์มหภาคที่เกี่ยวข้องกับเงินเฟ้อ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ราคาน้ำมันดิบ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และ 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเกิดเงินเฟ้อของประเทศไทยภายหลังการดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ประเภทอนุกรมเวลาแบบรายไตรมาสตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2555 ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ราคาน้ำมันดิบ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ โดยใช้แบบจำลอง VAR และศึกษาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยเทคนิคทางเศรษฐมิติตามวิธี Cointegration การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรโดยวิธี Granger Causality การวิเคราะห์ปฏิกิริยาการตอบสนองต่อความแปรปรวน และการวิเคราะห์แยกส่วนประกอบความแปรปรวน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาคทั้ง 5 ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ราคาน้ำมันดิบ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินเฟ้อของประเทศไทยมากที่สุดคือ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยรองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และราคาน้ำมันดิบ ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ เงินเฟ้อ ตัวแปรเศรษฐศาสตร์มหภาค นโยบายการเงิน ดุลยภาพในระยะยาว

Thesis title: Factor Affecting Inflation in Thailand after Monetary Policy Implementation under the Inflation Targeting Framework

Researcher: Mr.Kittikhom Sukkammee; **ID:** 2536000074;

Degree: Master of Economics;

Thesis advisors: (1) Dr.Apinya Wanaset, Assistant Professor;

(2) Sunee Silphiphat, Associate professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The aims of this study were to: 1) study the long-term relationship between inflation and macroeconomic variables, including gross domestic product, crude oil prices, broad money and exchange rate; and 2) study the factors affecting inflation in Thailand after monetary policy implementation under the inflation targeting framework.

The data used in this study were quarterly time series data during the third quarter of 1997 to the fourth quarter of 2012 comprising consumer price index, gross domestic product, crude oil price, broad money and exchange rate using. The study employed Vector Autoregressive Regressive (VAR). Also, the Cointegration test technique was applied to investigate the long-term relationship between inflation and other macroeconomic factors. In addition, this study adopted Granger causality test to examine the relationship between a pair of variables together with reaction analysis to the responses and variance decomposition to the test. Isolation and analysis of components of variance were also implemented.

The results showed that: 1) all five macroeconomic variables in the study, consumer price index, gross domestic product, crude oil prices, broad money and exchange rate have long-term equilibrium at the 0.05 significance level; and 2) the most factors affecting inflation including broad money, gross domestic product, exchange rate and crude oil price respectively, at the 0.05 significance level.

Keywords: Inflation, Macroeconomic variables, Monetary policy, long-term equilibrium

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ และรองศาสตราจารย์ สุนีย์ ศิลพิพัฒน์ เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุวิมล เสงพัฒนา ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการทางด้าน เศรษฐศาสตร์ให้กับผู้ศึกษาอย่างดียิ่ง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สำนักบรรณสารสนเทศและบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณสำนักงานดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เอื้อเฟื้อข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว และเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจตลอดการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ศึกษาขอมอบประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ให้แก่ทุกท่านที่มีความสนใจในการศึกษาเรื่องนี้ สำหรับความบกพร่องที่เกิดขึ้นข้าพเจ้าขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

กิตติคม สุขคำมี

สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	9
สมมติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดทางทฤษฎีเงินเฟ้อ	12
แนวคิดเกี่ยวกับปริมาณเงิน	19
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีอัตราแลกเปลี่ยน	20
การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดยนโยบายการเงิน	24
ทางเลือกของกรอบการดำเนินนโยบายการเงิน	25
วิวัฒนาการการใช้กรอบการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศไทย	27
อัตราเงินเฟ้อที่ใช้เป็นเป้าหมายทางการเงินของประเทศไทย	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ข้อมูลตัวแปรเศรษฐศาสตร์มหภาค	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว	48
ผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล	50
การวิเคราะห์ปฏิกิริยาตอบสนองต่อความแปรปรวน	52
การวิเคราะห์โดยการแยกส่วนประกอบของความแปรปรวน	54
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปการวิจัย	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	66
ก ข้อมูลตัวแปรเศรษฐกิจมหภาครายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2555	67
ข ผลการทดสอบ Unit root	71
ค ผลการทดสอบ Lag Length	92
ง ผลการทดสอบ Cointegration	96
จ ผลการทดสอบ Granger Causality	100
ฉ ผลการทดสอบ Impulse Response	103
ช ผลการทดสอบ Variance Decomposition	105
ซ อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปและดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	107
ณ ประวัติการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศไทย	110
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูลด้วยวิธี ADF และ PP	47
ตารางที่ 4.2 ผลการทดสอบตัวแปรค่าที่เหมาะสมด้วยเกณฑ์ AIC	49
ตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบ Cointegration ด้วยวิธี Johansen (1988)	49
ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบ Granger Causality	50
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์โดยการแยกส่วนประกอบของความแปรปรวน	54

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 การเคลื่อนไหวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย	4
ภาพที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง	5
ภาพที่ 1.3 ราคาน้ำมันดิบตลาดดูไบ	6
ภาพที่ 1.4 การเคลื่อนไหวของปริมาณเงินในความหมายกว้าง	7
ภาพที่ 1.5 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ	8
ภาพที่ 2.1 เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงกดดันด้านอุปสงค์	15
ภาพที่ 2.2 เงินเฟ้อที่เกิดจากแรงผลักดันด้านต้นทุน	16
ภาพที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค	51
ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์การตอบสนองของเงินเฟ้อ	52

